

KARAKTERISTIKE I OBLICI DEJSTAVA PARTIZANSKIH I OPERATIVNIH JEDINICA FNO JUŽNOG VIJETNAMA

Prema doktrinarnim koncepcijama Fronta nacionalnog oslobođenja (FNO), opštenarodni oslobodilački rat Južnog Vijetnama obuhvata dva oblika ratovanja: gerilsko (u stvari, partizansko) i regularno.¹ Ova koncepcija nije nova ni originalna; sa većim ili manjim nijansama primenjena je i u drugim revolucionarnim i oslobodilačkim ratovima u Evropi i Aziji. Međutim, njena primena u vijetnamskim uslovima svakako zaslužuje pažnju.

Partizanska dejstva, prema gledištima FNO, izvode sve raspoložive snage — operativne (regularne), teritorijalne i mesne partizanske jedinice, kao i čitav narod Južnog Vijetnama. Glavne snage za ova dejstva su mesne partizanske jedinice (gerilci i narodna milicija), teritorijalni partizanski odredi i bataljoni i lokalno stanovništvo. Operativne snage, njihove veće jedinice i rodovi vojske (naročito inžinjerija i artiljerija) mogu učestvovati u izvođenju partizanskih dejstava, ali se u tom slučaju razbijaju na grupe i dejstvuju prema principima partizanskog načina ratovanja.² Kada operativne jedinice dejstvuju objedinjeno, tj. masovnije napadaju ili se upornije brane, onda one koriste načela operativne armije.

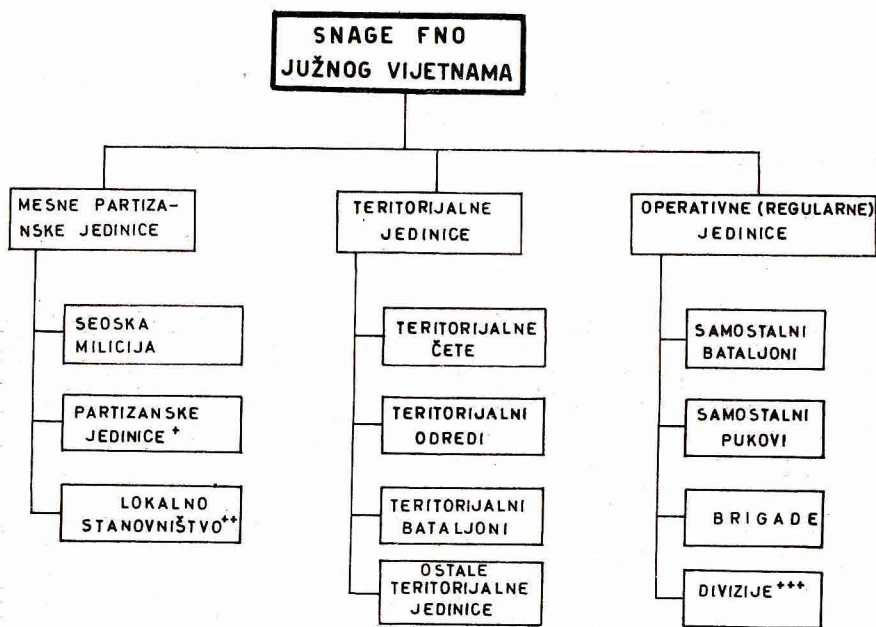
Mesne partizanske i teritorijalne jedinice gotovo redovno sadejstvuju operativnim snagama u izvođenju borbenih dejstava većih razmera.

Neprekidna aktivnost, inicijativa, iznenađenje i borba u uslovima nepovoljnim za neprijatelja, a povoljnim za vlastite snage (noć, kiša,

¹ Termin „gerilsko i regularno ratovanje“ (*Guerilla warfare and regular warfare*) uzeti su od vojnog komentatora FNO Ku Longa. U daljem tekstu članka upotrebljavaćemo termine: dejstva partizanskih i operativnih (regularnih) jedinica. — Prim. T. Mirkovića.

² „Partizanska dejstva“, ističe se u listu „Vijetnamski kurir“ od 5. decembra 1966. godine, „u taktičkom pogledu se sastoje u upotrebi malih i široko raštrkanih jedinica, a u stratezijskom — u održavanju neprekidne aktivnosti i inicijative kako bi se neprijatelj razvukao i naterao u defanzivu i pasivnost iz koje se ne može izvući. Ona stvaraju uslove za lakša i uspešnija dejstva operativne armije i počesno uništenje neprijatelja razvučenog na širokom frontu“.

džungla i sl.), neki su od osnovnih principa dejstva snaga FNO. U izvođenju borbenih dejstava snage FNO, kako partizanske tako i operativne, pridržavaju se poznatih principa: „kada neprijatelj napreduje — mi se povlačimo, kada logoruje — mi ga ometamo, kada se odmara — mi ga napadamo, a kada se povlači — mi ga gonimo”.

Načelna organizacija snaga FNO Južnog Vijetnama

U ovim principima — koji u osnovi proizilaze iz političko-stratezijskih ciljeva FNO Južnog Vijetnama, prema kojima, naročito u početnom periodu rata, treba sačuvati snage i pridobiti narod, pa čak i po cenu privremenog odricanja od pojedinih delova sopstvene teritorije, ili njihovog gubljenja — zastupljena je krajnja elastičnost. Iz ovako formulisanih principa i njihove praktične primene, američki pukovnik Rig, koji je duže vreme boravio u Južnom Vijetnamu i izučavao oslo-

* Partizanske jedinice organizovane u okviru sela i zaseoka za samoodbranu i izvođenje raznovrsnih aktivnih dejstava različitog su sastava. Obično su to čete, vodovi i odeljenja. Sem toga, mogu postojati razne grupe za izvršavanje specijalnih zadataka, kao diverzantske, obaveštajno-izviđačke, jurišne i sl.

** Mesne organizacije koje se angažuju za organizaciju odbrane (fortifikacijsko uređenje) sela i zaseoka, obradu polja i materijalno obezbeđenje jedinica „na frontu”.

*** Načelno su trojnog sastava, ali nemaju striktno utvrđenu formaciju niti skupno lociraju. Bataljoni i pukovi obično su razmešteni u pojedinim područjima, a komanda divizije planira i usmerava njihova dejstva, koja su katkada objedinjena, a češće samostalna.

bodilački pokret, pored ostalog, izvlači zaključak da je „cilj strategije FNO narod, a ne teritorija”. On ovdje očito nije u pravu jer FNO teži pridobijanju i naroda i teritorije (što i postiže), ali u različitim periodima stavlja težište na jedno ili na drugo — zavisno od konkretne situacije i odnosa snaga. Međutim, FNO je veoma dobro sagledao značaj podrške naroda za uspješno vođenje opštenarodnog oslobodilačkog rata. Otuda on i traži siguran oslonac u narodu, i to prvenstveno u veoma širokoj seoskoj bazi, bez kojeg bi njegove mogućnosti za vođenje dugotrajnog rata protiv brojno i tehnički neuporedivo jačeg neprijatelja bile krajnje ograničene. Prvenstveni cilj FNO je da se agresor liši svakog uticaja i podrške u narodu, da se moralno i politički diskredituje (zajedno sa svojim pomagačima), a time i vojnički oslabi.

FNO Južnog Vijetnama, pored oružane borbe i političkog rada u masama, postavlja kao treći bitan zadatak (ili strategijski cilj) rad među vojnicima sajgonskog režima, koji je usmeren na slabljenje vojne moći marionetske armije i pridobijanje njenih pripadnika.

Politički rad u masama i onaj među vojnicima sajgonskog režima, prema gledištima FNO, od vojnog je značaja kao i oružana borba. Zbog toga kod oslobodilačkih snaga Južnog Vijetnama postoji popularna izreka „borba na tri fronta”.

SADRŽAJ I FORME DEJSTAVA PARTIZANSKIH JEDINICA

Opštenarodni oslobodilački rat Južnog Vijetnama otpočet je opštim otporom masa Dijemovom režimu i razvijao se kroz raznovrsne oblike borbe: oružanu samoodbranu sela i zaseoka, borbu za preuzimanje vlasti u osnovnim administrativno-teritorijalnim jedinicama, borbu protiv „specijalnog ratovanja” operativne armije SAD i snaga sajgonskog režima, kao i borbu za očuvanje oslobođene teritorije i njeno proširenje. Težište borbe u svim ovim periodima, pa čak i u posljednjem (protiv operativnih snaga SAD i sajgonskog režima), nosile su mesne i teritorijalne partizanske jedinice i lokalno stanovništvo, predvođeno iskusnim vojnopolitičkim kadrom FNO.

Kroz navedene forme borbe rasle su i razvijale se partizanske jedinice, a sela i zaseoci Južnog Vijetnama, pretvarani su u prava „borbena” sela i zaseoke. Ona su se organizovala i pripremala za odbranu od neprijateljske pešadije, koja je vršila vrlo često napade i prepade na njih, zatim od helikopterskih desanata, od oklopnih i mehanizovanih jedinica, snažne artiljerijske i avio-vatre, pa čak i od hemijskih sredstava. Uz sve to borbena sela i zaseoci morali su da se bore protiv neprijateljeve propagande i njegovih agenata koje je pokušavao da ubaci u redove FNO i na oslobođenu teritoriju, protiv specijalno obučениh komandosa i grupa za tzv. pacifikaciju sela.

Borbena sela i zaseoci i njihovi borci, kao glavni nosioci partizanskih dejstava, u neprekidnoj borbi protiv neprijatelja pronalazili su najefikasnija sredstva i metode da bi parirali njegovoj taktici i tehnici. Protiv pešadije, na primer, postavljali su prepreke, razne zamke i mine iznenađenja, protiv tenkova i oklopnih transportera kopali su rovove i postavljali mine i zasede, a protiv dejstava avijacije tražili su zaklon

ispod zemlje. Za borbu protiv neprijateljske propagande i agenture pribegavali su efikasnim protivmerama kako bi se neprijatelj tukao na tom frontu.

Partizanske jedinice FNO se naročito ističu dobrom organizacijom odbrane sela i zaseoka, koja obuhvata ukopavanje i zaprečavanje, izviđanje i osmatranje neprijatelja, borbu protiv njegovih jedinica koje izvode operacije „čišćenja” i protiv raznih vidova neprijateljske propagande, diverzantske i saboterske aktivnosti.

Za zaštitu od masovne vatre sa zemlje i iz vazduha³ snage FNO i narod Južnog Vijetnama nalazi koliko-toliko sigurno sklonište jedino duboko pod zemljom. Strpljenje i upornost Vijetnamaca u izradi podzemnih skloništa, galerija, tunela i drugih objekata pokazali su se opravdanim i mnogostruko korisnim. Sigurno je da bi bilo daleko više žrtava da snage FNO i narod Južnog Vijetnama nisu pribegli tako masovnom i dubokom ukopavanju.⁴

Kao i ukopavanje, isto tako je masovno i zaprečavanje. Snage FNO (mesne partizanske jedinice) i lokalno stanovništvo postavljaju raznovrsne prepreke na prilazima selima i zaseocima, oko i unutar njih i pirinčanih polja i pri tome pokazuju veliku umešnost i maštovitost.

Kada govore o obaveštajno-izviđačkoj aktivnosti FNO, Amerikanci obično kažu: „Svakog dana i svakog momenta hiljade pari očiju i ušiju je uprto u nas”. Sistemom osmatranja i javljanja, koji organizuju mesne partizanske jedinice, obezbeđuje se neprekidno praćenje aktivnosti Amerikanaca i njihovih saveznika i blagovremeno obaveštavanje snaga samoodbrane o njihovom pokretu i opasnosti koja pretila selu. Rezultate izviđanja i osmatranja mesnih partizanskih jedinica koriste i operativne snage FNO.

Snage samoodbrane, zavisno od situacije (jačine neprijatelja, neophodne zaštite stanovništva i imovine i sl.), prihvataju borbu na prilazima selu ili se povlače u džunglu. U prvom slučaju, koristeći unapred postavljene prepreke i zaklone, nastoje da nanesu što veće gubitke neprijatelju i odbiju ga, ili se povlače koristeći za to podzemne tunele. Teži se, međutim, da se borba prihvati izvan sela, bilo da partizanska jedinica sačeka neprijatelja u zasedi na prilazu selu ili po izlasku iz njega. Zasede su omiljen i najčešće primenjivan vid partizanskih snaga FNO, mada ih veoma često i efikasno primenjuju i operativne jedinice FNO. Protiv pešadije one se postavljaju na putevima i stazama, tj. na pravcima kretanja neprijatelja, protiv mehanizovanih i oklopnih jedinica — na putevima i drugim pravcima prolaznim za tenkove, a protiv

³ Snage SAD su do sredine 1968. godine na svaki kvadratni kilometar oslobođene teritorije ili teritorije koja je bila pod uticajem FNO, bacile prosečno oko 6.000 kg eksploziva (bombi i granata) ili oko 500 kg na svakog stanovnika. U nekim područjima kao, na primer, tzv. gvozdenog trougla, taj prosek je daleko veći — na svaki kvadratni kilometar bačeno je i po nekoliko desetina, pa i stotina tona bombi.

⁴ U mnogim selima i zaseocima ili na njihovoj periferiji, u džungli, partizanske jedinice i stanovništvo Južnog Vijetnama izradili su podzemna skloništa za individualnu i kolektivnu zaštitu, skloništa za materijal (hranu) i municiju, učionice i ambulante, radionice za izradu municije i drugih borbenih sredstava i sve to povezali sistemom hodnika i tunela. Ukopavanje ide na dubinu i do 15 m, a skloništa i tuneli se izrađuju na više spratova, međusobno pregrađuju i uređuju za zaštitu od hemijskih sredstava.

helikopterskih desanata — u rejonima iskrčavanja i prikupljanja za evakuaciju. Zasede se dobro organizuju, a energično i brzo izvode. Teži se uvek da se kombinuju sa veštačkim i prirodnim preprekama. Vatra se otvara sa što kraćih odstojanja, iznenada i kratkotrajno, nakon čega načelno sledi odlučan juriš i razbijanje neprijatelja.

Prepad je takođe čest vid dejstava partizanskih jedinica, a izvode ga mesne partizanske i teritorijalne jedinice, same ili u sadejstvu sa operativnim snagama FNO. Partizanske jedinice izvode prepade protiv stalnih posada, policijskih stanica i vojnih garnizona snaga sajgonskog režima, kao i logora specijalnih snaga, manjih aerodroma i vojnih baza SAD. Prepade na veće vojne baze i jače garnizone snaga SAD izvode, uglavnom, operativne jedinice.

Partizanske jedinice FNO često kombinuju prepad i zasedu, pri čemu delom snaga izvode napad na odabrani cilj i, eventualno, vezuju neprijatelja, a sa ostalim snagama sačekuju u zasedi ojačanja koja neprijatelj upućuje iz obližnjih garnizona.

STVARANJE USLOVA ZA ŠIRU PRIMENU OPERATIVNIH JEDINICA

Sve do početka 1968. godine dejstva snaga FNO imala su pretežno karakter malih borbi, diverzija i akcija, u raznim delovima zemlje, tj. karakter partizanskih dejstava. Samo izuzetno vođene su veće operacije kao, na primer, ona u dolini r. Jadrang u jesen 1965. godine. Težište dejstava usmeravano je, tako reći, na periferiju — van gradskih naselja i rejona koncentracije operativnih snaga SAD. Ako su ovi napadani, čnda su to bile uglavnom diverzije i prepadi — dejstva za uznemiravanje i iznuravanje, za postizanje psihološkog efekta i nanošenje materijalnih i ljudskih gubitaka neprijatelju. Ređe su preduzimana dejstva jaćih snaga radi zauzimanja većeg naseljenog mesta ili razbijanja jaće vojne baze ili grupacije snaga SAD. Borba za gradove, po pravilu, nije vođena.

Primenom partizanske taktike i sistematskim radom u masama, FNO je, međutim, stvarao uslove za prelazak u novu fazu rata, za širu primenu operativnih jedinica i odgovarajuće strategije i taktike. Pravilnom organizacijom snaga za borbu (obrazovanjem jedinica samoodbrane na široj teritorijalnoj osnovi) i njihovom veštom upotrebom, FNO je najpre prisilio neprijatelja da razvuče svoje snage (tj. da uspostavi nekoliko hiljada stalnih posada, logora i manjih utvrđenih rejona), a zatim da ih počesno uništava i proširuje oslobođenu teritoriju. Sa relativno uske baze na centralnoj visoravni i istočno od kambodžanske granice (područje tzv. gvođenog trougla), FNO je uspeo da vremenom (u toku 1966. i 1967. god.) proširi sferu svog uticaja i prenese dejstva na ostala područja Južnog Vijetnama (primorsku niziju i deltu r. Mekong).

Opsežne i česte operacije „čišćenja“, programi „pacifikacije“ i druge vojne, političke i ekonomske mere koje snage SAD i sajgonskog režima preduzimaju protiv FNO, nisu uspele da razbiju teritorijalnu vojnopolitičku strukturu FNO i da zaustave širenje njegovog uticaja. Krajem 1967. god. borbe su prenete čak i u neposrednu blizinu glav-

nog grada Južnog Vijetnama, gde se nalazi najjača koncentracija snaga SAD i sajgonskog režima, uprkos osetnog narastanja američkih snaga u Vijetnamu,⁵ posebno u tom području.

Do kraja 1967. god. FNO je još više učvrstio i poboljšao svoj stratijski položaj. Stvorene su slobodne teritorije i izvan centralne visoravni, a u neka područja neprijatelj, pa čak ni ekspedicione snage SAD, nije mogao doći ili je to, u poređenju sa ranijim periodima, vrlo retko činio. FNO je tako mogao da odvoji deo boračkog sastava mesnih i teritorijalnih partizanskih jedinica i da njime znatno ojača operativne jedinice. Stvorena slobodna teritorija pružila je povoljne mogućnosti za veću koncentraciju i solidnije pripreme operativnih jedinica, kao i njihovo lakše i bolje materijalno-tehničko obezbeđenje.

DEJSTVA OPERATIVNIH (REGULARNIH) JEDINICA FNO

Tek početkom 1968. FNO je prešao na širu primenu operativnih jedinica i izvođenje kombinovanih dejstava — na odlučnije napade na vojne baze i rejone rasporeda neprijatelja, kao i borbu za gradove. Šira primena operativnih jedinica, međutim, prema gledištima i praksi FNO, ne podrazumeva nužno vođenje frontalne borbe (u Južnom Vijetnamu čak ni posle prošlogodišnje ofanzive nema fronta ni pozadine u klasičnom smislu), jače masiranje snaga na izabranom pravcu u napadu ili njihovo odsudnije angažovanje u odbrani. I operativne jedinice svoja dejstva zasnivaju pretežno na osnovnim principima i formama partizanskog načina ratovanja, ali ih izvode jače snage, materijalno i tehnički bolje opremljene, koje nisu strogo vezane za određenu teritoriju. Glavni vid dejstava operativnih jedinica je napad, koji se izvodi „na širokom frontu” — udarima po gradovima, vojnim bazama i rejonima rasporeda neprijateljskih jedinica.

Najizrazitiji primer široke primene operativnih jedinica je prošlogodišnja opšta ofanziva FNO.⁶ U stvari, 30/31. januara 1968. god. snage FNO su prvi put nanele seriju snažnih, koordiniranih udara na širokoj teritoriji. Istovremeno su napadnuti veći gradovi, uključujući i Sajgon, većina vojnih baza i aerodroma SAD i snaga sajgonskog režima, stalnih posada, policijskih stanica i drugih vojnih i političkih objekata i centara.

⁵ U periodu oktobar — decembar 1967. god. SAD su prebacile u Južni Vijetnam blizu dve divizije snaga KoV, koje su raspoređene u širem rejonu Sajгона. U oktobru je, na primer, prebačena 198. laka pešadijska brigada, a u decembru 11. pbr i 101. vdd (-1), kao i veći broj samostalnih jedinica.

⁶ Prošlogodišnja ofanziva FNO često se naziva januarska (jer je otpočeta u januaru), februarska (jer je u februaru došlo do njenog najjačeg intenziteta), zimska ili prolećna (jer je izvedena u zimu i proleće 1968.). Vijetnamci (FNO) je nazivaju i „opšta”, pa joj taj naziv najbolje i odgovara — s obzirom na cilj i jačinu snaga, kao i vreme trajanja. Ofanziva FNO nije završena u februaru, već je trajala sve do druge polovine 1968, s tim što je izvedena u izvesnim talasima (sa dužim ili kraćim intervalima zatišja) između pojedinih udara. Najjači talasi izvedeni su u januaru, februaru i maju. Tek otpočinjanjem pregovora došlo je do dugotrajnijeg zatišja.

U početnoj fazi ofanzive učestvovalo je, prema američkim procenama, 60.000 do 80.000 pripadnika operativnih jedinica FNO, koje su napadale na odabrane ključne objekte, dok su mnogobrojne partizanske jedinice napadale po komunikacijama, manjim vojnim ciljevima, sreskim i seoskim centrima. Snage FNO, međutim, ni tada nisu dejstvovalе, ni približno, na neprekidnom frontu, već gotovo širom teritorije Južnog Vijetnama na izolovane gradove i naseljena mesta i na teritorijalno odvojene vojne baze i rejone rasporeda neprijateljevih snaga.

Mada je početnim udarom ofanzive zahvaćen veći deo teritorije Južnog Vijetnama, ipak je težište dejstva, vremenom, usmereno na Sajgon i njegovu okolinu, na severoistočne provincije (Hue, Da Nang, Ču Laj) i područje južno od demilitarizovane zone (Ke San). Na izolovane gradove i vojne baze napadale su pretežno snage jačine 1—2 bataljona, a samo na Sajgon, Hue, Ke San i neke druge važnije ciljeve jače snage.⁷ Napad na naseljena mesta izvana koordiniran je dejstvom ubačenih delova i patriotskih snaga.⁸

Za tučenje aerodroma i vojnih baza, masovno su upotrebljavane nevođene rakete, artiljerija i minobacači⁹ kojima su nanošeni osetni gubici u ljudstvu, a naročito u materijalu.

Slično je ponovljeno i u februaru i maju 1968. god. Na primer, 17/18. februara snage FNO su napale oko 100 naseljenih mesta, vojnih i političkih centara, a isto tako i 6. maja. U intervalima između ovih glavnih udara, neprijatelj je stalno napadan i uznemiravan prepadima i dejstvom raketa, minobacača i artiljerijskih oruđa (dejstvom „sa odstojanja”), pri čemu su izvesni objekti i rejoni duže vreme držani u tzv. labavom okruženju (Ke San, pa i Sajgon).

U drugoj polovini 1968. i početkom 1969. godine, snage FNO (njihove operativne jedinice) nastavile su sa taktikom dejstva „sa odstojanja”, ali je intenzitet njihove aktivnosti znatno smanjen. Ovo se može povezati sa pokrenutim inicijativama za političko rešenje, odnosno započetim pregovorima o miru u Vijetnamu.

PRELAZAK NA ŠIRU PRIMENU OPERATIVNIH JEDINICA

Prilikom izučavanja i analize borbenih dejstava snaga FNO, naročito onih koja su vođena u 1968, nužno se nameću neka pitanja, kao:

- Da li je FNO pravilno postupio prelaskom sa dejstava pretežno partizanskih jedinica na dejstva pretežno operativnih snaga?

- Da li je primenjena strategija (i taktika) FNO u prošlogodišnjoj opštoj ofanzivi bila dobra; nije li bilo bolje da je umesto istovremenih

⁷ Prema „Zelenoj knjizi” KoV SAD, od oktobra 1968, u napadu na područje Sajgon — Long Bin, 31. januara, učestvovalе su snage jačine 11 bataljona, svaki po 300 do 400 ljudi, a u širem području Sajgona operisale su snage 2 — 3 divizije. Snage približno iste jačine okruživale su i bazu Ke San.

⁸ Opširnije o ofanzivi snaga FNO i borbi za gradove videti *Vojni glasnik* br. 4/68. — Prim. T. Mirkovića.

⁹ U toku samo jednog dana na početku opsade Ke Sana, prema „Zelenoj knjizi”, snage FNO ispalile su oko 1.000 artiljerijskih i 600 minobacačkih i raketnih zrna.

napada, na primer, na više od stotinu naseljenih mesta i vojnih baza, izabran glavni cilj (možda je to mogao da bude i Sajgon) i odgovarajuća koncentracija snaga i sredstava da se taj cilj osvoji?

c). Da li je borba za gradove u ratu kao što je vijetnamski pravilna?

Na ova pitanja mogu se dati pozitivni odgovori, tj. u prilog strategije i taktike FNO, čije je rukovodstvo u svakom pojedinačnom slučaju, u osnovi, pravilno postupilo.

Kao što se vidi iz prethodnog izlaganja, FNO je bio obezbedio uslove za prelazak u nov kvalitet — u opštu ofanzivu protiv neprijatelja koji je ulazio u sve veću političku i vojnu defanzivu i pasivnost. Svakako da prelazak u ofanzivu na tako snažnog neprijatelja (sa oko 1,250.000 vojnika strategijski raspoređenih u odabranim područjima i zaštićenih u utvrđenim rejonima) nije bilo moguće izvesti gerilskim grupama i sitnim jedinicama. Zato je bilo neophodno upotrebiti jače snage i taktiku koja odgovara opštem cilju borbe i konkretnoj situaciji.

Ofanziva je imala ne samo vojni, već i politički značaj. Možda je ovaj drugi bio prevashodan, jer je vojni uspeh trebalo postići posrednim putem — postizanjem odgovarajućeg efekta kod neprijatelja, u narodu i na međunarodnom planu. Zbog toga udar FNO nije bio usmeren samo protivu operativnih snaga SAD i sajgonskog režima, već i protiv organa marionetske vlade i mera tzv. pacifikacije sela. Kao što je poznato, snage neprijatelja, organi vlasti i snage „pacifikacije” nalazili su se razvučeni od krajnjeg juga do demarkacione linije, pa je i udar trebalo izvršiti na tako širokoj osnovi.

S druge strane, rukovodstvo FNO je ocenilo da bi eventualno sužavanje fronta i nanošenje glavnog udara, na primer, Sajgonu dalo lošije rezultate — prvenstveno zbog nepovoljnog odnosa snaga. U širem području Sajгона stacionira više od 1/2 snaga KoV, kao i znatne snage vazduhoplovstva SAD. Tu su i znatne snage sajgonskog režima, a mogućna je i intervencija sa mora. Čak i eventualno zauzimanje Sajгона bilo bi, verovatno, samo privremeno. Zbog toga su napadi „na širokom frontu” dali daleko bolje rezultate.

Borba za gradove onako kako je vode snage FNO,¹⁰ i pored nepovoljnog odnosa snaga, takođe je pravilna i daje pozitivne rezultate. Držanjem pojedinih gradova ili vojnih baza u tzv. labavom okruženju i pod dejstvom minobacača, artiljerije i raketa po vojnim ciljevima i političkim centrima ne zahteva veću koncentraciju vlastitih snaga i veće gubitke, a daje snažan politički i vojni efekat. Neprijatelju se nanose osetni gubici u ljudstvu i materijalu; on se drži u stalnoj nervnoj napetosti i kod njega se stvara osećanje straha i nesigurnosti.

¹⁰ Upad u Sajgon i Hue i borba u ovim gradovima imala je prvenstveno politički značaj. Držanje Ke Sana u okruženju imalo je strategijski i taktički značaj: strategijski — da se povoljnim rasporedom oslobodilačkih snaga u širem području Ke Sana angažuju što veće snage neprijatelja i tako oslabe ostala područja, a taktički — da se sistematskim i dugotrajnim iznuravanjem neprijatelj natera na napuštanje baze. U „Zelenoj knjizi” stoji da su putevi ka bazi bili potpuno oseteni i da je snabdevanje vršeno isključivo vazдушnim putem. Dejstvo artiljerije i precizna pav-vatra veoma su otežavali taj način snabdevanja i činili dalji opstanak u bazi krajnje rizičnim.

Kao rezultat intenzivnih dejstava operativnih jedinica i široke ofanzive FNO, agresor je bio prisiljen da gotovo svuda pređe u defanzivu i odustane od programa „pacifikacije”. Za odbranu velikih područja Komanda snaga SAD u Južnom Vijetnamu morala je da izvrši neophodno pregrupisanje snaga i da znatno suzi njihov front.

Pravilnim izborom strategije i taktike FNO je postigao neosporne uspehe u borbi protiv neuporedivo jačeg neprijatelja. On nije postigao definitivnu pobedu, ali se to, s obzirom na realan odnos snaga, teško moglo i očekivati. Međutim, postignuti vojni uspesi snaga FNO imali su odgovarajućeg odraza na političkom polju.

SAD su sagledale težinu položaja u kojem su se našle nakon opšte ofanzive FNO i zato su očito donele odluku da se postepeno vojno dezangažuju u Južnom Vijetnamu i potraže druge puteve za rešenje tzv. vijetnamske krize. To je rezultat jedinstva i odlučnosti naroda Južnog Vijetnama u borbi za postizanje nacionalne nezavisnosti i slobode, kao i veštine vojnopolitičkog rukovodstva FNO u organizovanju naroda za borbu, pravilnog izbora cilja i samog načina dejstva.

Major
Todor MIRKOVIĆ

LITERATURA:

- *Vietnam Courier*, 5. decembar 1966. god.;
- *Army*, oktobar 1968. god.;
- *Army Green Book*, oktobar 1968. god.;
- *Air Force*, septembar 1968. god.